

van mens tot mens

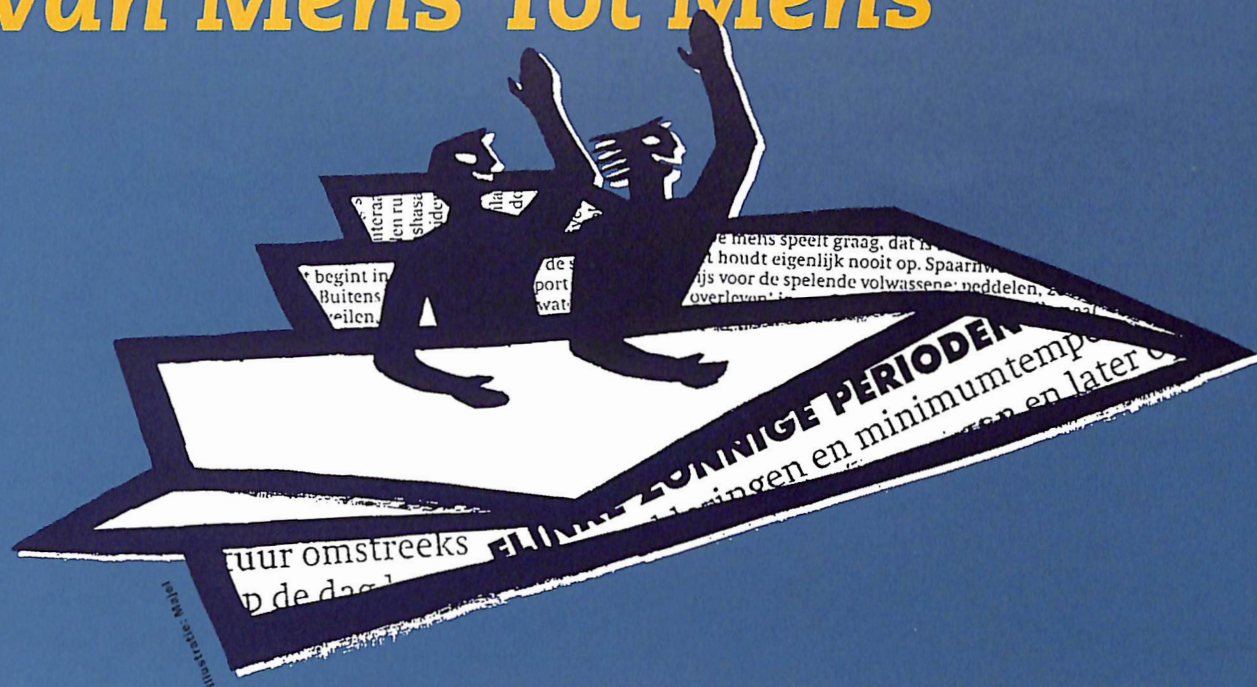
MM

- **Multiculturele festivals** kleuren de integratie
- **Beste Buur 1999** doet van zich spreken
- **Afdeling Amsterdam** krijgt vleugels

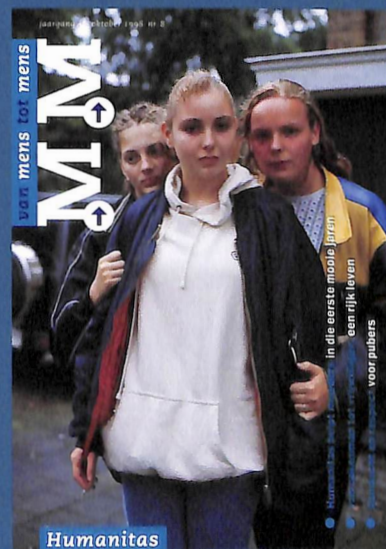
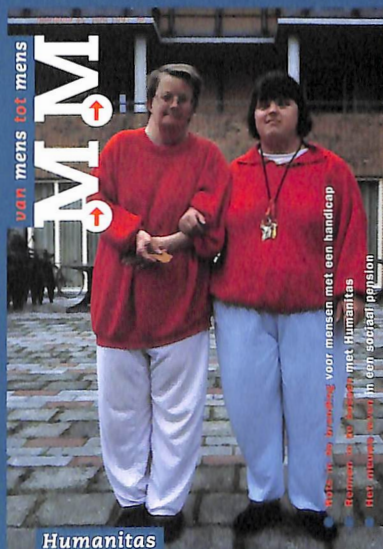
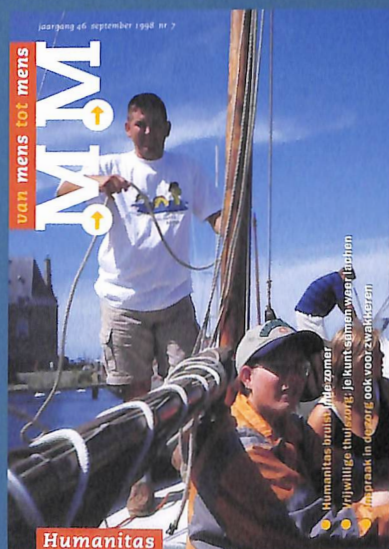
Humanitas

➔ Ook vrijwilligers krijgen Van Mens Tot Mens

➔ Naast de leden en donateurs van Humanitas ontvangen ook alle vrijwilligers van Humanitas tien keer per jaar Van Mens tot Mens. Het is van belang dat iedereen op de hoogte wordt gehouden van alle activiteiten en al het nieuws van Humanitas. Elke afdeling van Humanitas kan de namen en

adressen van haar vrijwilligers aan de redactie doorgeven. Alle vrijwilligers zullen dan zo spoedig mogelijk in het lezersbestand worden opgenomen. Vrijwilligers die nog geen Van Mens tot Mens ontvangen kunnen hiervoor contact opnemen met hun afdeling.

Humanitas

➔ Voor meer informatie
redactie Van Mens Tot Mens
020 · 5231100

4 Humanitas Nieuws

Schrift 2000 biedt leidraad voor afdelingen.

6 'Mijn werk vertelt mijn gevoel'

Paul Dekker werd psychisch ziek, maar dankzij Humanitas hervond hij zichzelf in de kunst.

8 'Aandacht voor je burens is doodgewoon'

Susanna Dijkhuizen, Beste Buur 1999.

10 Couscous met kroketten

Multiculturele festivals zijn een manier om integratie te bevorderen. Humanitas is ook van de partij.

12 Dagboek van een vrijwilliger

Nely van Noord, gastgezin voor kinderen.

13 Zusters

Nieuws van zusterorganisaties van Humanitas.

14 Het Moment

Een 8 voor Van Mens tot Mens.

15 Afdeling Amsterdam

Elan geeft Amsterdam vleugels.

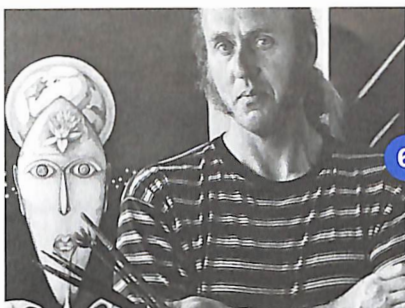
16 Agenda

17 Organisatie

Nieuws voor kader en bestuurders.

18 Postbus 71 Vraag

Mr. Ton van de Brink beantwoordt brieven van lezers.

Compliment

Laatst liep ik op een warme dag over de markt toen mijn aandacht werd getrokken door een Afrikaanse gitarist. Hij speelde een bekend liedje terwijl hij naast een Marokkaanse groenteboer stond. In het kraampje daar tegenover prees een Surinaamse koopman zijn waren aan. Zo'n tafereel is al zo gewoon dat het de moeite van het vertellen eigenlijk niet waard is. En toch is het heel bijzonder, op een leuke manier. Het bijzondere is dat niemand meer opkijkt van dit gemeleerde straatbeeld. Op grote markten in onze steden zijn net zo veel nationaliteiten aanwezig als op Schiphol. Misschien realiseren wij het ons niet, maar de meeste van ons willen het niet anders meer. Huisvrouwen gaan zelfs speciaal boodschappen doen bij de Turkse groenteboer of de Islamitische slagrij vanwege prijsvoordeeltje en betalen er met pinpasjes. Steeds meer 'allochtonen' zijn net zo Nederlands als u of ik, gaan 's morgens naar hun werk en in het weekend naar het café of het voetbalveld. Mohammed Modaal en Daisy Doorsnee zijn een trend. Een multi-etnisch Nederland is de norm geworden zonder dat we het in de gaten hebben. Toch moeten wij aan integratie blijven werken. Maar integratie gaat niet alleen meer over minderheden. Het gaat om de betrokkenheid van iedereen bij onze samenleving. De maatschappij is zo sterk veranderd dat er geen sprake meer is van één samenleving. Inwoners van Den Oever, Urk of Groningen zijn anders dan die van de Schildersbuurt of Wasseenaar. Integratie anno 1999 is een permanent streven naar dialoog, zoeken naar punten waarop wij allemaal aanspreekbaar zijn. Zodra wij daarmee stoppen vervreemden wij van onze omgeving en van elkaar. Dáárom doet Humanitas mee aan de Wereldwijdfestivals in Noord-Brabant, die de multiculturele samenleving bevorderen, en dáárom zijn we medeorganisator van de Nationale Burendag. Wij vragen aandacht voor het beste van de mensen. Want wij ervaren een gevarieerde samenleving als een compliment in plaats van een probleem.

Foto: Bob Bronshoff

George Brouwer

Voorzitter Humanitas

Jaargang 47 juli 1999 nr. 6

Van Mens Tot Mens is het tijdschrift van Humanitas, vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw.

Lotgenotengroep miskraam

De afdeling Amsterdam organiseert regelmatig lotgenotengroepen Miskraam-verwerking. Deze groepen richten zich op vrouwen die ooit een miskraam hebben gehad en moeite hebben deze aangrijpende ervaring achter zich te laten. Helaas blijkt de omgeving vaak niet genoeg tijd en ruimte te bieden om de aangrijpende ervaring goed te verwerken. Ook het ontbreken van rouwrituelen, zoals een uitvaart, maakt verwerking moeilijk. De lotgenotengroep bestaat uit vier tot zes deelnemers. Elke keer als er genoeg deelnemers zijn, gaat een nieuwe groep van start. In vier bijeenkomsten wordt onder leiding van ervaringsdeskundigen een aanzet gegeven om de verwerking op gang te brengen. Meer informatie: Ingrid Ernsting, telefoon 020 · 523 1100.

■ Het Humanitas-
koor valt regel-
matig in de prij-
zen.

Foto: Henk Thomas

SAMAH voor ama's

Per 1 september start Humanitas een nieuw project voor minderjarige asielzoekers (ama's) onder de naam SAMAH (Stichting Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers Humanitas). De twee initiatiefnemers van SAMAH, Tineke Meuwissen en Nathalie Boerebach, hebben gesignaleerd dat er een leemte bestaat in met name de opvang van ama's. De stichting komt op voor de belangen van ama's en verzamelt signa-

len over de gevolgen van het asielbeleid van de overheid voor ama's. Dit ter informatie van de overheid en diverse instanties die zich met asielzoekers bezighouden. SAMAH wil zo bijdragen aan een verbetering van het welzijn van de ama's en een goed onderbouwd beleid. Daarnaast wil SAMAH de maatschappelijke betrokkenheid van ama's vergroten en vormgeven, hun positie versterken en werken aan een positieve beeldvorming van deze groep.

Eerste prijs Humanitas-koor

Het Humanitas-koor uit Beverwijk heeft in mei in Gorssel de eerste prijs in de wacht gesleept op een concours van ouderen-

Zo werkt Schrift 2000

- Met deze editie van Van Mens tot Mens ontvangen alle abonnees (leden, vrijwilligers en beroepskrachten van Humanitas) een Schrift 2000.
- In september krijgt iedere afdeling een ruime hoeveelheid exemplaren toegestuurd.
- Elke afdeling ontvangt daarbij een duidelijke handleiding.
- Vrijwilligers in de afdelingen nemen Schrift 2000 mee naar hun cliënten, die het kunnen invullen.
- Het ingevulde Schrift 2000 kan door de cliënt zelf worden teruggestuurd naar het antwoordnummer van het Landelijk Bureau in Amsterdam, of worden afgegeven bij de afdeling die ze opstuurt.
- Vanaf oktober wordt Schrift 2000 verspreid onder (humanistische) partners.
- In oktober en december 1999 en februari en april 2000 verschijnt een nieuwsbrief om iedereen op de hoogte te houden.
- Schrift 2000 kan tot 1 februari worden ingeleverd.
- Uit de bijdragen wordt een selectie gemaakt waarmee onder andere een boek wordt samengesteld.
- In juni 2000 presenteert Humanitas het resultaat, als onderdeel van de landelijke PR-campagne van Humanitas.
- Meer informatie: Landelijk Bureau, afdeling Communicatie (Hellen Köhler), telefoon 020 · 523 1100.

Schrift 2000 Wie schrijft die blijft

'We komen wel rond binnen onze eigen familie'. Het is één van de citaten in de Franse variant van Schrift 2000 die Frans van Velsen van de afdeling Zaanstreek zo trof. Schrift 2000, dat in Nederland verspreid wordt door Humanitas, biedt mensen de gelegenheid om hun gevoelens, ervaringen of ideeën te uiten in een speciaal daarvoor verstrekt schrift. De pennenvruchten worden later weer verzameld en onbewerkt

weergegeven in boekvorm. Van Velsen is een van de enthousiaste promoters van Schrift 2000. 'Schitterend, adembenemend', zegt Van Velsen. 'Echte kreten uit het hart van de mensen, dat is het leuke van Schrift 2000. Ik heb het gezien in Frankrijk, waar het idee vandaan komt. Het raakt je diep, vooral omdat de uitspraken die erin staan niet zijn gefatsoeneerd. Daarom is wat er in staat des te meer waar. Misschien niet de objectieve waarheid maar toch zeker zoals mensen de waarheid ervaren. Ik ga Schrift 2000 zeker in onze afdeling verspreiden, onder onze vrijwilligers en ook onder de cliënten van Humanitas. Uit alle bijdragen wordt een selectie gemaakt die in boekvorm wordt uitgegeven. Het boek wordt aangeboden aan autoriteiten, zoals welzijnsinstellingen, wethouders voor zorg en welzijn en ambtelijke instanties. Ambtenaren en maatschappelijk werkers zien de werkelijkheid vaak via rapporten, formele besluiten en wetenschappelijke onderzoeken. Het leuke van Schrift 2000 is dat het een spiegel voorhoudt waarin wij aan de basis zien wat wel en niet goed gaat in de samenleving. Ik denk dat Schrift 2000 afdelingen van Humanitas kan inspireren bij het opzetten en vormgeven van nieuwe activiteiten.'

koren. Het Humanitas-koor scoorde met het verplichte nummer *Climb ev'ry mountain*, uit de musical *A Sound of Music*. De zangers zongen ook het vrije nummer *Memory* van Cats. Het winnende koor stond onder leiding van dirigente Malie Durge, terwijl Ina van Eerde de piano bespeelde. Het Humanitas-koor versloeg de concurrentie door maar liefst 350 punten te scoren.

Huiswerk met Humanitas

De afdeling Leeuwarden gaat jongeren in de Friese hoofdstad helpen met hun huiswerk. Het gaat daarbij om een nieuw project dat is opgezet door Jeugdzorg Friesland. Vrijwilligers van Humanitas gaan jongeren van 13 tot 17 jaar die bezig zijn met een opleiding Vbo, Mavo of Havo, twee keer per week begeleiden bij het maken van huiswerk. De jongeren in kwestie wonen in een leefhuis, een soort gezinsvervangend tehuis, omdat het gezin waarin zij wonen niet genoeg draagkracht heeft. De vrijwilligers zijn aanwezig in de huiswerkruimte van het leefhuis. De vrijwilligers hoeven geen inhoudelijke kennis van bijvoorbeeld talen of natuurkunde te hebben, maar moeten assistentie verlenen die te maken heeft met de organisatie van het huiswerk. Vooral het sociale contact is belangrijk. De vrijwilligers zijn beschikbaar van 19.00 tot 20.30 uur.

Gastouders gezocht

De Stichting Humanitas Kinderopvang is begonnen met een actie om gastouders te werven. Gastouderopvang is een nieuw initiatief van Humanitas, een alternatief voor de reguliere kinderopvang. Gastouders verzorgen in hun eigen huis de opvang van kinderen gedurende een dag of een dagdeel. Het gaat daarbij om kinderen in de leef-

In de zomer worden vrijwilligers vaak ingezet bij kindervakanties.

tijd tot 13 jaar. Gastouders krijgen daarvoor een vergoeding per uur per kind. Die verdienste is vrijgesteld van inkomstenbelasting voor zover het verdiende bedrag per jaar minder is dan de belastingvrije som. Elke gastouder mag maximaal op vier kinderen passen. Het gastouderbureau van Humanitas zoekt voor elk kind een passende gastouder. Zowel de ouders van de kinderen als de gastouders maken eerst kennis met elkaar voordat met oppaswerk wordt begonnen. Afspraken tussen beide worden vastgelegd in een overeenkomst. Het gastouderbureau zorgt voor begeleiding gedurende de opvang. Meer informatie: Stichting Humanitas Kinderopvang, postbus 591, 6400 AN Heerlen, telefoon 045 · 561 5353, fax 045 · 561 5399.

Vriendschappelijk huisbezoek in Voorschoten

Een van de oudste Humanitas-projecten is toch nog elke dag actueel. Vriendschappelijk huisbezoek aan ouderen, dat in tientallen afdelingen bestaat, is nu ook gelanceerd in Voorschoten en Leiden. De afdeling Leiden/Voorschoten richt zich in eerste instantie op ouderen in 't Hofflants Huys, een verzorgingshuis in Voorschoten. Hierbij werkt Humanitas samen met 't Hofflants Huys, dat zich al langer inspant om eenzaamheid onder ouderen tegen te gaan.

Rectificatie

In het vorige nummer van Van Mens Tot Mens zijn de Beste Buren van Nijmegen verkeerd vermeld: de heer en mevrouw Van Heeringen zijn Beste Buren van Nijmegen geworden.

Foto: Henk Thomas

De afdeling **Voorschoten/Leiden** is op zoek naar vrijwilligers voor haar nieuwe project Vriendschappelijk Huisbezoek voor ouderen. Het vrijwilligerswerk kost gemiddeld een paar uur per week. Specifieke deskundigheid is niet nodig. Humanitas verzorgt een training voor vrijwilligers. Meer informatie: telefoon 071 · 5798143 (Ingrid Faber) of 070 · 3584284 (Wim Rasker).

Het nieuwe project Home-Start, mede georganiseerd door de afdeling **Apeldoorn**, is op zoek naar vrijwilligers. Home-Start biedt opvoedingsondersteuning door ervaren ouders aan gezinnen met jonge kinderen die om een steuntje in de rug vragen. Vrijwilligers krijgen een cursus van zeven dagdelen. Meer informatie: Home-Start Apeldoorn, telefoon 055 · 3667321.

Ook de afdeling **Arnhem** is betrokken bij een nieuw project Home-Start waarvoor vrijwilligers worden gezocht. Meer informatie: Home-Start Arnhem (Nuray Kanik), telefoon 026 · 3272595.

Afdeling **Westerwolde** (Groningen) zoekt vrijwilligers die bij de verschillende activiteiten willen worden ingezet. Het gaat om vrijwilligerswerk voor vakantieweken voor kinderen en de speelgoedactie rond Sinterklaas. Meer informatie: Mw. G. Kuiperij-Scholten (secretaris afdeling Westerwolde), telefoon 0599 · 581737.

De afdeling **Leeuwarden** is op zoek naar vrijwilligers die ingezet willen worden bij het huiswerkproject waaraan zij meewerkt. Vrijwilligers moeten leerlingen van 13 tot 17 jaar ondersteunen bij het maken van het huiswerk. Vakinhoudelijke kennis is van minder belang. Meer informatie: afdeling Leeuwarden, telefoon 058 · 266608.

De afdeling **Meppel** is op zoek naar vrijwilligers die maatjes willen worden met mensen met een verstandelijke handicap. Het is de bedoeling dat leden van de doelgroep af en toe bij hun maatjes langs kunnen komen. Ook zoekt de afdeling bestuursleden die nieuwe activiteiten willen ontwikkelen en vrijwilligersprojecten willen besturen. Voor meer informatie: telefoon 0522 · 258095 (mw. N. van Wijngaarden) of 050 · 3120633 (mw. G. Westerhuis).

Kwart eeuw Frisse Lucht

Frisse Lucht, zo heet het weekje vakantie dat ongeveer twintig kinderen uit Rijnmond in Drenthe doorbrengen. Rijnmondactie, zo noemen ze dit Humanitas-initiatief in Drenthe. De vakantie is een initiatief van de afdeling Midden-Drenthe van Humanitas. Kinderen die zelden een vakantie genieten, brengen elk voorjaar een vakantie door bij Drentse gastgezinnen. Dit jaar bestaat het initiatief 25 jaar. Oorspronkelijk was de actie Frisse Lucht bedoeld voor kinderen met een lichamelijke aandoening, zoals astma. Maar door de jaren heen is het accent verschoven naar kinderen die om sociale redenen met Humanitas op vakantie gaan. De afdeling Midden-Drenthe kan een beroep doen op ongeveer twintig gastgezinnen. De voorbereidingen voor de jaarlijkse kindervakanties beginnen voor Humanitas al in november. Dan worden de data van de logeerpartij geprikt. In januari worden de gastgezinnen benaderd.

'HET IS BELANGRIJK DAT MENSEN aandacht hebben voor iemands mogelijkheden in plaats van voor iemands beperkingen. Als je psychische problemen hebt word je al snel gereduceerd tot iemand met wie niets te beginnen is. Je voelt je dan waardeloos. Terwijl het veel beter en respectvoller is om de psychische problemen als een feit te accepteren en te zoeken naar wat mogelijk is met die problemen. Nu is mijn leven geïntegreerd: mijn problemen worden geaccepteerd en tegelijkertijd kan ik de kunstenaar worden die ik altijd al heb willen zijn.'

Paul Dekker ziet zijn deelname aan het project Anders Bekeken als erkenning voor wat hij is en wat hij maakt. Hij

'Ik voeg planeten toe, regenbogen, korenvelden, een zon en een maan'

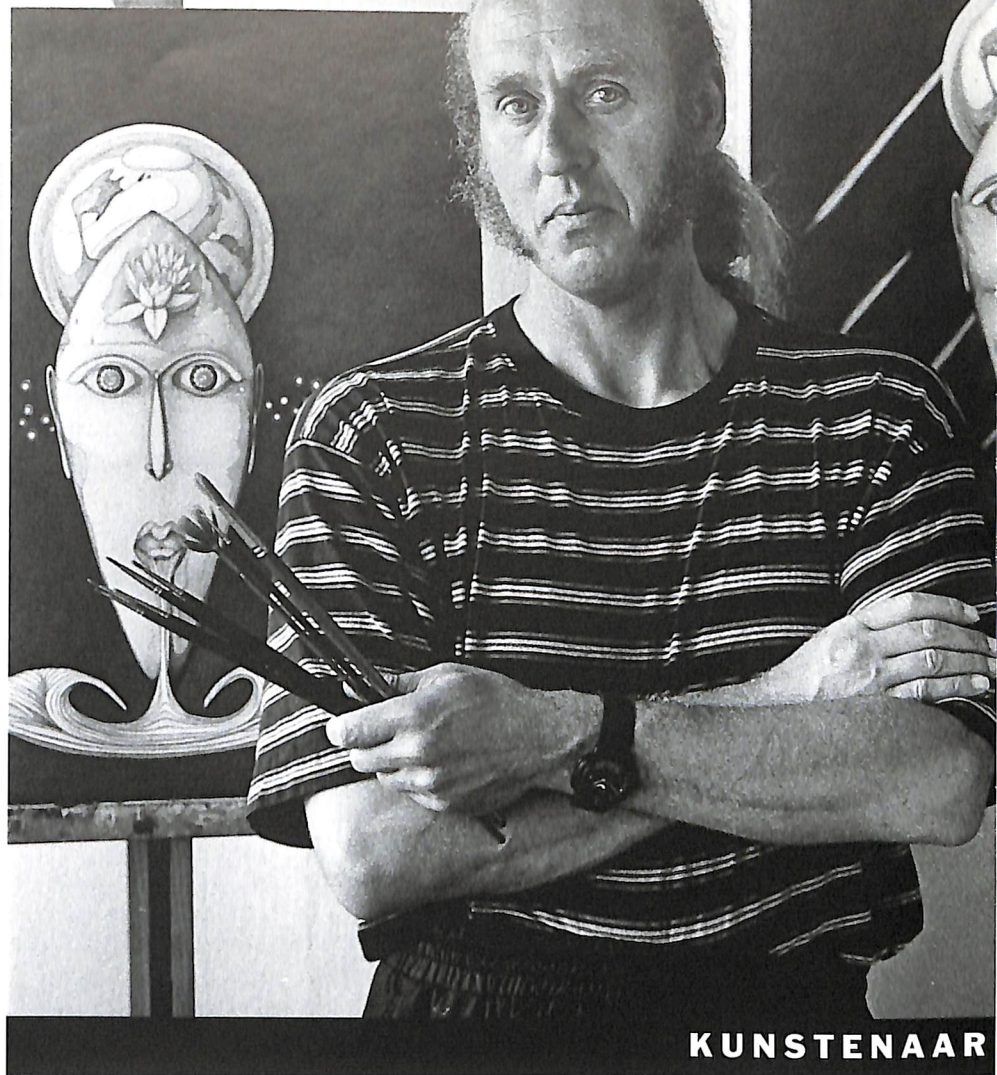
is zo ongeveer de trots van het project, een initiatief dat mensen met een psychiatrische achtergrond de mogelijkheid biedt artistieke talenten te ontwikkelen en te tonen. Hij schildert en maakt voorwerpen van keramiek. 'Hij mag vanwege de kwaliteit van zijn werk en zijn volledige inzet tot één van de betere kunstenaars worden gerekend van dit project', zegt Karolijn de Heer, coördinator van Anders Bekeken. 'Paul is hier altijd te vinden.'

De afdeling Haagland van Humanitas neemt deel aan Anders Bekeken, dat naast het ondersteunen van mensen met een psychiatrische achtergrond faciliteiten biedt bij het ontwikkelen van artistiek talent. Daarnaast exposeert Anders Bekeken het werk van de deelnemers. Het project onderstreept op die manier de capaciteiten van mensen met een psychiatrische achtergrond in plaats van eenzijdig de aandacht te leggen op hun beperkingen.

Schilder- en keramiekatelier

Een paar jaar geleden werd het werk van vijftig mensen met psychiatrische aandoeningen geëxposeerd in het Atrium van het Haagse stadhuis. Naast Humanitas werken een gemeentelijke instantie en een aantal organisaties voor gees-

Foto: Henk Thomas

'Mijn werk ver

■ Voor Paul Dekker is kunst een belangrijk medium om duidelijk te maken wat hij voelt.

telijke gezondheidszorg mee aan Anders Bekeken.

Eén van de dragers onder het project is Dag Activiteiten Centrum Confetti. Daar kunnen mensen met een psychiatrische achtergrond alle werkdagen aan de slag in onder andere een schilders- en een keramiekatelier. Ongeveer twintig mensen maken er dankbaar gebruik van.

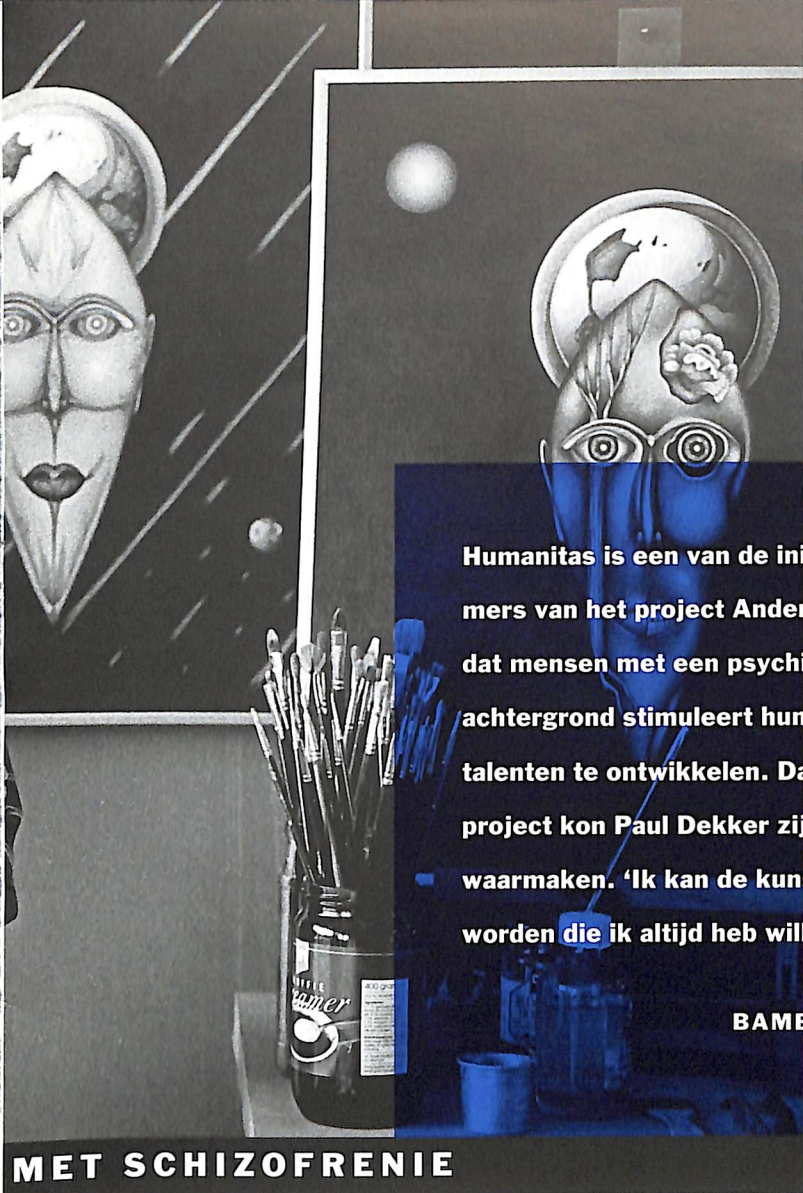
'Anders Bekeken is uitgegroeid tot een project waar op vele manieren steun wordt verleend aan mensen met een psychiatrische achtergrond', vervolgt De Heer. 'We bieden hen de gelegenheid om hun creativiteit te uiten en te tonen. Daarbij proberen we ondersteuning te verlenen waar het gaat om regelzaken, zoals met betrekking tot uitkerende instanties.'

Paul Dekker heeft in het verleden op

de Vrije Academie gezeten en wilde altijd al kunstenaar worden. Nu, via Anders Bekeken, lijkt het hem te gaan lukken. Zijn tijd op de Academie werd ruw verstoord. Hij moest de studie afbreken: 'Na vier jaar Vrije Academie werd ik ziek. Ik hoorde stemmen, het werd steeds drukker in mijn hoofd. Stemmen die me opdrachten gaven, die van alles van me wilden. Mijn eerste reactie was om die stemmen te negeren. Ik hoopte dat ze vanzelf weg zouden gaan, maar dat liep heel anders.'

Macht aan die stemmen

Na een half jaar werd ik opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, waar men de diagnose schizofrenie stelde. Het is moeilijk om uit te leggen wat dat betekent. Schizofrenie is het beste te vertalen met het leven tussen twee werelden: de realiteit en de andere realiteit die je in je hoofd beleeft. Je bent aan het balance-

Humanitas is een van de initiatiefnemers van het project Anders Bekeken, dat mensen met een psychiatrische achtergrond stimuleert hun artistieke talenten te ontwikkelen. Dankzij dit project kon Paul Dekker zijn ideaal waarmaken. 'Ik kan de kunstenaar worden die ik altijd heb willen zijn.'

BAMBER DELVER

MET SCHIZOFRENIE

telt mijn gevecht'

ren en raakt het evenwicht telkens kwijt. Het voelt verschrikkelijk om de controle over jezelf te verliezen en de macht over te geven aan die stemmen. Ik voelde me angstig.'

Schizofrenie is in Nederland een ziekte geworden die op de ranglijst van volksziekten op de derde plaats staat, na kanker en hart- en vaatziekten. Het is nog onduidelijk wat de oorzaken zijn. Paul zegt dat het te maken heeft met een verstoring van de hersenfunctie. 'Medicijnen proberen je weer in balans te brengen', zegt hij. 'Eigenlijk onderdrukt de medicatie de verschijnselen die in de hersenen optreden. Meer valt er niet tegen te doen. Tijdens mijn eerste opname kreeg ik medicijnen die me er gelukkig weer enigszins bovenop hielpen en

waardoor ik uit het ziekenhuis werd ontslagen.'

Paul werd via een *rehabilitatie-project* geleidelijk weer met de maatschappij in aanraking gebracht. 'Ik werkte in tuinen. Dat ging zo goed dat ik terug naar de Vrije Academie kon. Mijn passie om kunstenaar te worden was ik nog lang niet kwijt. Dat ik weer wilde creëren was een teken dat het goed met mij ging. Ik besloot naderhand om halve dagen te werken en de andere tijd aan de kunst te besteden. Het leek alsof ik er weer helemaal bovenop was.'

Helaas ging het toch weer mis. Er volgde een aantal opnames achter elkaar. Dit lijkt een vast ziektepatroon van mensen met schizofrenie. 'Dat ik zoals vele schizofrene mensen regelmatig weer werd opgenomen heeft te maken met het zoeken naar de juiste medicatie', legt Paul uit.

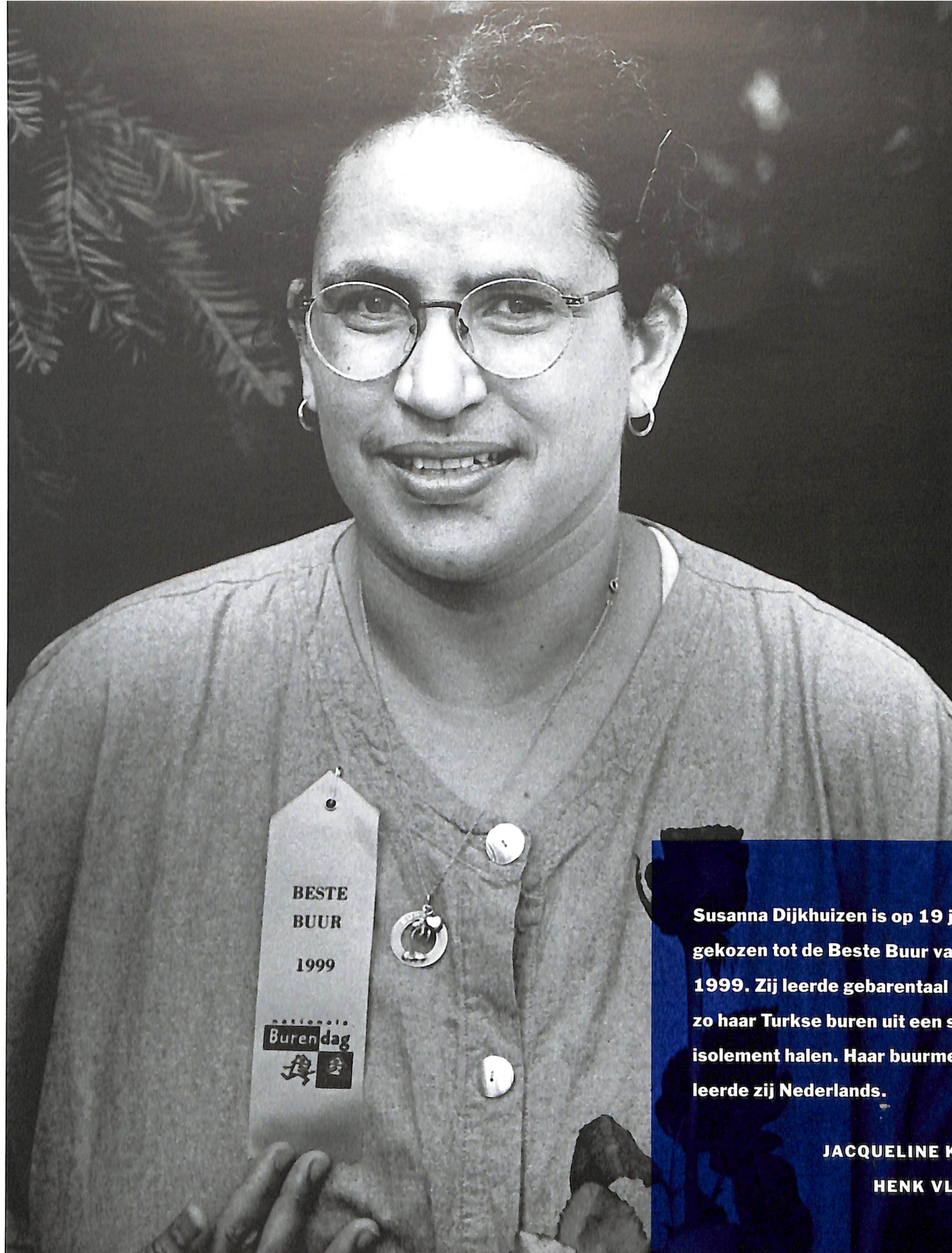
'Door kunst leer ik hun wereld beter kennen'

Juiste balans

'Wat je aan medicijnen nodig hebt om je geestestoestand weer onder controle te krijgen, is persoonlijk. De juiste balans wordt pas na veel vallen en opstaan gevonden. Vallen is als je psychoses en andere verschijnselen van schizofrenie weer krijgt. Opstaan is als je weer herstelt en buiten de ziekenhuismuren probeert te leven.' Na enkele opnames werd voor Paul eindelijk een passende medicatie gevonden. Hij is al zes jaar stabiel. 'Ik ben daar heel blij om, want nu kan ik eindelijk mijn ideaal waarmaken om kunstenaar te worden. Het project Anders Bekeken is daarbij een hele steun. Ik word in de gelegenheid gesteld om niet alleen werk in een atelier te maken, maar ook om het tentoon te stellen en te verkopen. Ik probeer mijzelf in mijn werk te leggen. Heel belangrijk vind ik om over te brengen wat ik voelde en voel. Wie naar mijn werk kijkt ziet het gevecht dat ik lever, het gevecht tussen twee werelden.'

In zijn werk komen gezichten voor, vaak met openliggende hersenhelften. Toch zijn de schilderijen niet afschrikwekkend, maar juist fascinerend door alle kleuren. Het lange gezicht met de grote ogen en de dunne mond, dat in veel van zijn werken is terug te vinden, lijkt Pauls uitgangspunt in zijn werk. 'Dat ben ik', zegt hij. 'Eigenlijk is mijn werk een lange rij van zelfportretten. Ik let er op dat het gezicht een centrale rol speelt en uitdrukking geeft aan gevoelens, zoals angst en twijfel. Maar de omgeving waarin het gezicht is geplaatst is ook belangrijk. Ik voeg planeten toe, regenbogen, korenvelden, een zon en een maan. Het keramiek ziet er anders uit. Dat is wat grilliger van vorm en heeft andere kleuren.'

Coördinatrice Karolijn de Heer bekijkt Pauls werk met bewondering: 'Vaak denken mensen dat het werk van kunstenaars met een psychiatrische achtergrond weinig voorstelt. Wij merken het tegenovergestelde. Kunst is een medium om je te uiten en deze mensen hebben veel te uiten. Het is opmerkelijk hoe rijk hun ervaringswereld is. Ik merk het nog steeds aan mezelf; hun wereld is een wereld die ik niet ken en die ik door de kunst beter leer kennen.'

Susanna Dijkhuizen is op 19 juni gekozen tot de Beste Buur van 1999. Zij leerde gebarentaal en kon zo haar Turkse buren uit een sociaal isolement halen. Haar buurmeisje leerde zij Nederlands.

JACQUELINE KENKEL

HENK VLAMING

SUSANNA DIJKHUIZEN, BESTE BUUR 1999

'HET DOCHTERTJE VAN MIJN TURKSE buren is vier jaar en wat ze kan is heel bijzonder. Ze spreekt Nederlands en Turks. Zij verstaat de klanken van haar moeder en zij kent ook gebarentaal. Door deze mensen ben ik de Beste Buur van 1999 geworden. Aandacht voor mijn buren, voor mijn

■ **Susanna Dijkhuizen: 'Ik weet nog steeds niet of de gebarentaal van mijn buurvrouw Turks of Nederlands was.'**

medemens vind ik doodgewoon, het hoort erbij. Ik ben met mijn Turkse buren in contact gekomen toen ik na de geboor-

te van mijn jongste dochter ziek op bed lag. Ik had bekkeninstabiliteit, een aandoening die vaker na een zwangerschap optreedt. Meer dan drie jaar ben ik aan bed gekluisterd geweest, maar ik wilde mij er niet bij neerleggen. Ik zat in een rolstoel en met mijn voet duwde ik de

'Aandacht voor je burens is doodgewoon'

Naam	Susanna Dijkhuizen
Leeftijd	37
Woonplaats	Alkmaar
Bijzonderheden	Best Buur van 1999

kinderwagen. Gelukkig ben ik met succes aan mijn bekkeninstabiliteit behandeld door een therapeut in Bergen.

Toen ik na de geboorte van mijn dochter zo in bed voor het raam lag, zag ik mijn Turkse buurvrouw thuiskomen. Wij hadden elkaar nog nooit gesproken maar ik wist dat zij ook een dochtertje had. Ik liet haar mijn baby zien en even later kwam zij binnen. Omdat zij doof was, moesten we ons behelpen met het praten. 'Leuk dat je een dochter heb', maakte zij mij duidelijk. Ik voelde dat het klikte tussen ons.

Sinds die tijd zijn we steeds vaker met elkaar omgegaan. Als je als ouders kinderen hebt van dezelfde leeftijd, dan deel je iets en is het gemakkelijker om met elkaar om te gaan. Laatst nog was ik moe en toen heeft mijn buurvrouw gewoon mijn dochter meegenomen naar haar huis en op haar gepast. Zo heeft zij mij vaak geholpen. Mijn buurvrouw paste op mijn dochter als ik het even niet kon. Mensen zeggen dat het niet mogelijk is, een doofstomme die op je kind past. Maar achter dat woordje doof wordt te snel het woord stom gezet. Mijn buurvrouw is intelligent en veel opmerksamer dan veel andere mensen die ik ken.

Toen ons contact groeide heb ik mijn oudste dochter naar de bibliotheek gestuurd om een boek over gebarentaal te halen. Mijn buurvrouw kende wel gebarentaal, maar ik weet nog steeds niet of dat Turkse of Nederlandse gebarentaal was. Er is niet één gebarentaal. Helaas zit er al verschil tussen de gebarentaal van Amsterdam en die van Groningen.

'Met liedjes leerde ik mijn buurmeisje Nederlands'

Ik wilde beter contact krijgen met mijn buurvrouw en zij wilde dat ook. Ik heb mij veel met haar dochter beziggehouden. Ik zong liedjes en vertelde verhalen. Zo leerde zij Nederlands. Als je dove ouders hebt kun je als kind een achterstand oplopen als je geen goede begeleiding krijgt. Mijn burens leefden door hun handicap geïsoleerd en hadden weinig contacten.

Ik heb gebarentaal geleerd en daarmee heb ik mijn burens kunnen helpen. Ik ben regelmatig te hulp geschoten als instanties contact met hen zochten. Daardoor ben ik ook genomineerd voor de verkiezing van Beste Buur. Een wijk-agent die met de familie in contact kwam, vroeg of ik doventolk kon zijn. Ik ben voor mijn buurvrouw gaan zoeken

'In een nieuwe buurt zou ik ook contact met mijn burens zoeken'

naar een docent die haar in gebarentaal Nederlandse les zou kunnen geven. We hebben iemand gevonden. Het leren van de Nederlandse taal maakt haar zelfstandiger, maar dat leidt in het gezin soms wel tot gefronste wenkbrauwen. Een familie moet soms wennen als de verhoudingen in het gezin veranderen. Maar zelfstandigheid krijg je nu eenmaal niet cadeau. Toen ik 21 was mocht ik van mijn oma ook niet eens alleen naar de stad.

Toch is het voor mijn buurvrouw nodig dat zij Nederlands leert. Zij heeft een Nederlands paspoort en in Nederland wordt er van je verwacht dat je jezelf kunt redden. En als ze er al eens een keer ruzie door krijgt met haar man, tja... Ruzie komt voor in de beste huwelijken, dat is iets dat zij zelf moet oplossen. Dat hoort ook bij zelfstandigheid. Ik ben blij dat zij iets heeft aan mijn hulp en dat wij iets voor elkaar betekenen. Stel je voor dat ik zou verhuizen, ik denk dat ik in mijn nieuwe buurt opnieuw contact met mijn burens zou zoeken. Waarom niet, je hebt er iets aan en het is leuk. Als het maar klikt.'

Nationale Burendag 1999

■ Voorzitter van de jury minister Roger van Boxtel formuleerde het als volgt: 'Goede burens maken dat Nederland een land is waar het een feest is om te wonen. Want alhoewel het spreekwoord luidt: *al te goed is buurmans gek*, kan goede burenhulp nooit gek genoeg zijn.' De Burendag 1999 werd alweer voor de derde keer georganiseerd door Humanitas en Aedes, de vereniging van woningcorporaties. Op 19 juni kwamen de genomineerden voor de titel Beste Buur 1999 in de Meerpaal in Dronten bij elkaar. Zij waren in vijftig lokale voorverkiezingen gekozen tot Beste Buur.

Behalve Roger van Boxtel bestond de jury uit Hans Becker van Stichting Humanitas, Violet Valkenburg van het televisieprogramma Randon Tien, Anneliese Bergman van het weekblad Margriet en Sonja Ivangean, de Beste Buur van 1998. Suzanna Dijkhuizen werd de Beste Buur 1999 en ontving de 10.000 gulden die besteedt gaan worden aan een burenpject.

De jury had het moeilijk om uit alle genomineerden de beste buurt te kiezen. Een eervolle vermelding ging daarom naar Wilma Wijers uit Zoetermeer die zes pleegkinderen opvangt en daarnaast allerlei activiteiten in haar buurt ontplooit op een manier die bij de jury respect afdwong. Zij ontving ook de publieksprijs die bestaat uit f 1500,-.

Ook Bouwfonds Woningbouw had op deze dag een aanmoedigingsprijs ter beschikking gesteld. Deze prijs ging naar Margriet Snoek uit Hilversum, voor haar activiteiten in de buurt zoals een schoonmaakactie en een buurtveiligheidsactie.

LICHAMEN VAN ELASTIEK EN swingende Cubaanse muziek. Op een warme woensdagmiddag in juni trad de Cubaanse dansgroep Avances op in buurtcentrum Holendrecht in Amsterdam Zuidoost. De dansertjes zijn tien tot vijftien jaar oud, maar ogen daarom niet minder professioneel. De zaal zit stampvol kinderen van allerlei pluimage, waarbij Nederlandse kinderen ver in de minderheid zijn. 'Ze dansen vet,' is het commentaar van een van de kijkertjes. Dit optreden was onderdeel van het Wereldkinderfestival dat van 20 mei tot 21 juni langs twaalf steden in Nederland en België reisde. Muziek en dans door jongerengroepen uit Zuid-Amerika stonden daarbij centraal. 'Het Wereldkinderfestival is bedoeld om kinderen tot twaalf jaar op een ongedwongen manier met cultuur te laten kennismaken. We laten ze zien dat cultuur niet elitair hoeft te zijn,' licht coördinator Galeri Azarkan toe. Om publiek te bereiken dat van huis uit niet naar theater- of dansvoorstellingen gaat, is via scholen en lokale radiozenders reclame gemaakt voor het optreden in Buurtcentrum Holendrecht, waar scholieren uit Zuidoost in het voorprogramma dansten.

Nederland heeft naar schatting 200 festivals, zo blijkt uit een inventarisatie van de organisatie Kunst op Schrift. De thema's zijn zeer divers: humor, middeleeuwen, romantische muziek, culinair, clowns, films, dans, muziek en (straat-) theater. Zo'n twintig festivals vallen onder de noemer multicultureel. Ze brengen cultuur uit verre landen maar ook van in Nederland wonende migranten. Zo wil het Rotterdamse Dunya een podium zijn voor de allochtone bewoners van de Maastricht.

Cultuur in de schijnwerpers

In vijf 'dorpen' krijgen Rotterdammers met een Surinaamse, Kaapverdiaanse, Antilliaanse, Indische, Turkse en Marokkaanse achtergrond de gelegenheid hun cultuur in de schijnwerpers te zetten. Poëzie en muziek zijn hoofdingrediënten van Dunya dat in juni plaatsvond. Op dertien podia traden driehonderd bekende en onbekende artiesten op.

Voor de meeste multiculturele festivals geldt dat cultuur op de eerste plaats komt. Doelen als integratie en meer begrip voor elkaar worden meestal gezien als prettige neveneffecten. Mundial in Tilburg is met

Jaarlijks zijn in Nederland meer dan tweehonderd festivals die vooral in de zomer losbarsten. Steeds vaker zijn ze multicultureel van opzet. Festivals zijn een goede manier om bij te dragen aan de multiculturele samenleving. Een kijkje voor en achter de schermen van multiculturele festivals, waar ook Humanitas van de partij is.

MAX PAUMEN

MULTICULTURELE

Couscous met

zo'n kwart miljoen bezoekers het grootste multiculturele festival van de Benelux. 'Genieten van het onbekende, van muziek en cultuur. Dat is het belangrijkste dat we willen bieden,' zegt Annemarie Roefs van Mundial. 'Het festival is ook bedoeld als springplank voor Afrikaanse artiesten. Ze kunnen hier Europese podiumervaring opdoen. De toptien van bekende Afrikaanse bands heeft ooit op Mundial gestaan. Als we het goed doen kunnen we ze op een gegeven moment niet meer betalen, zoals het geval is met Youssou N'Dour. Hij heeft nu de stimulans van Mundial in ieder geval niet meer nodig.'

Ook Nederlandse en 'allochtone' artiesten treden er op. Roefs: 'Dit jaar ligt daarbij het accent op Marokkaanse bands uit Nederland.' Mundial heeft ook een onderdeel speciaal voor jongeren.

'Een tentoonstelling met foto's gemaakt door kinderen uit sloppenwijken. Een aantal van hen is hier aanwezig. Er is een lesbrieftje over dit thema gemaakt voor basisscholen. Verder zijn er stands met informatie over mondiale kwesties en internationale samenwerking.'

'Het festival Onbegrensde ontmoeting moet vooral een feest zijn,' benadrukt Leon Sonnenschein van Vluchtelingenwerk Nederland, de organisator van dit festival. Veel zang en dans daarom op dit festijn dat op 3 juli voor de derde keer gehouden werd en zo'n 20.000 bezoekers trok. 'Het festival is door vluchtelingen en Nederlanders georganiseerd. Vluchtelingen worden daardoor betrokken bij de dingen die in Nederland gebeuren. We hopen dat het bijdraagt aan wat positieve beeldvorming over hen.'

Foto: Guus Dubbelman/Hollandse Hoogte

FESTIVALS HELPEN INTEGRATIE

kroketten

Veel van de optredende artiesten zijn vluchtelingen. Zoals de Raïband Sobri, die bestaat uit Algerijnen en Bosniërs die elkaar ontmoetten in een asielzoekerscentrum.

Exotische muziekgroepen

Er zijn workshops, drummen en dansen en er is een debat tussen vluchtelingen en politici. Daarnaast wordt de Doen-award uitgereikt: een prijs voor het beste project op het gebied van integratie en participatie van vluchtelingen. Vorig jaar won het project Multiculturele Vrijwilligersorganisaties van Humanitas deze prijs. De prijswinnaar van 1999 was bij het schrijven van dit artikel nog niet bekend.

Couscous, Turks gebak, maar ook frieten en kroketten zijn er te koop op het

■ **Multiculturele festivals bieden een prettige manier om integratie tussen mensen van verschillende afkomst te bevorderen.**

Wereldwijdfestival in Rijen dat onder auspiciën van Humanitas begin juni werd georganiseerd in cultureel centrum De Boodschap. Het is een echt multicultureel feest, dus staan er naast exotische muziekgroepen ook plaatselijke popbands en fanfare-orkesten te spelen. Waar andere festivals vaak cultuur als hoofddoelstelling hebben, willen de Wereldwijdfestivals vooral een stimulans zijn voor de multiculturele samenleving. 'Er is hier in Rijen een grote Turkse gemeenschap, maar we leven nog te veel naast elkaar in plaats van met elkaar,' zegt Bets Milani-Willems die namens de Rijense Wereldwinkel in de organisa-

tie zit. Het was de eerste keer dat dit Wereldwijdfestival in Rijen werd gehouden en ondanks de mooie doelstelling lukte het nog niet de plaatselijke Turkse organisaties warm te maken om mee te doen. Bij andere festivals, zoals die in Waalwijk, lukte dat wel.

In Rijen zaten wel enkele Turken op persoonlijke titel in het organisatiecomité. Eén van hen is Hatice Can-Engin. 'Ik weet zeker dat ze volgend jaar wel willen meedoen, nu ze gezien hebben hoe leuk dit is. Je moet eerst het vertrouwen winnen en dat kost wat tijd. Door onwetendheid en onzekerheid is de drempel om mee te doen nog te hoog. Dit festival is een kleine bijdrage aan de multiculturele maatschappij. Maar het moet niet alleen bij feest blijven, ook in maatschappelijke posities willen we volop participeren in de Nederlandse samenleving.'

De Wereldwijdfestivals worden behalve in Rijen ook in Waalwijk, Dongen, Goirle, Oosterhout en Kaatsheuvel georganiseerd. 'Humanitas geeft daarbij ondersteuning aan de plaatselijke organisaties die de feitelijke festivals organiseren,' vertelt Clara Corstens van district Zuid. 'Die ondersteuning bestaat uit de organisatie van een regionaal overleg over voortgang en inhoud. Ook kijken we hoe we de financiën kunnen organiseren. We werken samen met Festival Mundial, vooral op gebied van publiciteit.'

Voor Hatice Can-Engin is het festival nu al meer dan geslaagd. 'Ik heb zojuist voor het eerst in mijn leven met een zwarte jongen staan dansen op de muziek van de Turkse popster Tarkan. Dat was voor mij ook een historische gebeurtenis. Door dit festival krijg je de gelegenheid elkaar te ontmoeten.'

Humanitas en Wereldwijdfestivals

Humanitas ondersteunt de Wereldwijdfestivals die dit jaar in Rijen, Waalwijk, Dongen, Goirle, Oosterhout en Kaatsheuvel zijn georganiseerd. De festivals worden elk jaar lokaal georganiseerd. Het multiculturele aspect van de plaatselijke samenleving is uitgangspunt van deze festivals. Juist door het lokale en breed gedragen initiatief dragen de Wereldwijdfestivals bij aan de multiculturele samenleving. Humanitas verleent medewerking op facilitair gebied.

Nely van Noord Gastgezin Frisse Lucht

**Het gezin Van Noord (vijf kinderen) is een van de Drentse gastgezin-
nen waar Rotterdamse kinderen in het kader van de Humanitas-actie
Frisse Lucht voor een week logeren. Tijdens de mei-vakantie begroet-
te het gezin van Nely van Noord de broertjes Chris (7) en
Richard (10).**

Zaterdag

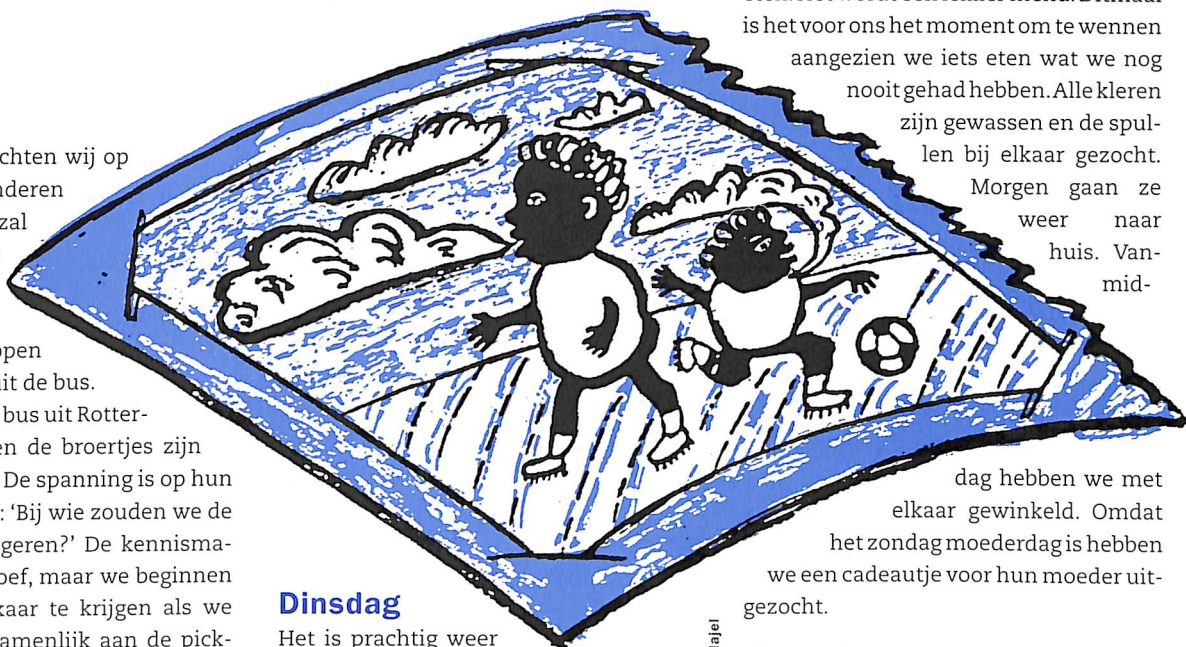
Om 15.30 uur wachten wij op de bus die de kinderen uit Rotterdam zal brengen. Helaas hebben de broers vertraging. Maar om 16.30 uur stappen Chris en Richard uit de bus. Om 12.00 uur is de bus uit Rotterdam vertrokken en de broertjes zijn zichtbaar verveeld. De spanning is op hun gezichten te lezen: 'Bij wie zouden we de komende week logeren?' De kennismaking loopt wat stroef, maar we beginnen al plezier met elkaar te krijgen als we eventjes later gezamenlijk aan de picknicktafel zitten. De broertjes zijn verbaasd over de ruimte van ons huis en de tuin. Er is voor een stadskind zoveel te zien, niet in de laatste plaats de koeien. Chris en Richard vragen honderduit over de boerderij. Het is een wereld van verschil. 's Avonds stel ik voor dat ze eventjes hun moeder bellen om haar te laten weten dat alles goed is. Maar dat lukt ze niet: te druk met alles.

Zondag

De broertjes hebben redelijk geslapen. Zowel Chris als Richard hebben astma. Logeren op een boerderij kan dan problemen opleveren. We hebben voor synthetische dekens gezorgd waardoor ze beter slapen. Vanochtend gaan we naar de kerk. De jongens zijn van Surinaamse afkomst, met hun eigen gewoontes en waarden. Ik denk vaak als ik ze met hun grote ogen zie rondkijken: wat gaat er in die koppies om? Alles is zo anders voor die twee.

Maandag

Heimwee! Om de pijn wat te verzachten maken we tekeningen en samen met een briefje en een kaartje sturen we die naar hun mama op.

Dinsdag

Het is prachtig weer en vanmiddag gaan wij naar het zwembad. We hebben met elkaar afgesproken dat de volgende keer hun mama mee komt; dan kan ze alles hier zien. Dat stelt hen wat gerust. Heimwee is een heel naar gevoel en er valt zo weinig aan te doen.

Woensdag

Lekker met elkaar voetballen op het land. De jongens zitten zelf op voetbal en hebben dus tactiek genoeg. De commentaren van alle kinderen vliegen over en weer. Aan het einde van de vermoeiende middag eten we met z'n allen moeders zelfgebakken patat. Smullen geblazen. Nu beginnen de jongens echt honderduit te vertellen; een teken dat ze zich op hun gemak beginnen te voelen.

Donderdag

Het spel *Wie ben ik?* is populair hier in huis. We spelen het uren met elkaar, dus ook vandaag. Chris en Richard kunnen goed met elkaar opschieten en hebben veel steun aan elkaar. Een paar keer per dag nemen ze tegen hun astma een *puffje*, zo krijgen ze meer lucht. Bij het naar bed brengen lezen we voor over Snelle Jelle,

een boekje over voetballen. De verhalen gaan erin als koek.

Vrijdag

Vandaag mogen de jongens kiezen wat we eten. Het wordt een lekker menu. Ditmaal is het voor ons het moment om te wennen aangezien we iets eten wat we nog nooit gehad hebben. Alle kleren zijn gewassen en de spullen bij elkaar gezocht. Morgen gaan ze weer naar huis. Vanmid-

dag hebben we met elkaar gewinkeld. Omdat het zondag moederdag is hebben we een cadeautje voor hun moeder uitgezocht.

Zaterdag

Om 10.15 uur moeten we bij de bus in Beilen zijn. Aan tafel is het vanochtend stiller dan anders. Hoe zou dat nou komen? Na het eten maken we nog een laatste ronde over de boerderij. Nog even op de crossfiets en de skelter. Om 9.30 uur hebben we koffie gedronken. De foto's, die ik gedurende de hele week had gemaakt, zijn klaar. Een verrassing voor Chris en Richard: ik heb er een boekje van gemaakt, met verhaaltjes en toelichtingen. Ze zijn sprakeloos. Nu kunnen ze alles thuis aan mama laten zien. Een weekje vakantie in Drenthe.

De bus vertrekt om 10.20 uur. Daar staan we nou met elkaar. Het is voor Chris en Richard jammer om weg te gaan en tegelijk ook fijn om weer naar mama te gaan. Voor ons is het een rijke ervaring geweest: inspannend maar de moeite waard. Als gastgezin krijg je er veel voor terug. Zomaar een lach op het gezicht van de logeetjes of een onverwachte kus op onze wangen. We zijn al jaren gastgezin en we kijken er iedere vakantie weer naar uit. Ons motto: gastgezinnen te over, kinderen niet genoeg. Volgend jaar weer.

Illustratie: Majel

Constandse studiedag

De Vrije Gedachte en het Humanistisch Archief organiseren op 18 september de *Constandse studiedag*. Die is gewijd aan de honderdste geboortedag van de vrijdenker en humanist Anton Constandse. Het programma is opgebouwd rond de Constandse-lezing, die sinds 1987 elk jaar door de Vrije Gedachte wordt georganiseerd. Tijdens deze gelegenheid zal het eerste exemplaar worden uitgereikt van het boek *Denken tegen de stroom in*, een jubileumbundel die gewijd is aan het leven, werken en denken van Constandse. De Constandse studiedag vindt plaats in de Universiteit voor Humanistiek in Utrecht (Drift 6) vanaf 10.00 uur. Meer informatie: Humanistisch Archief (Hans van Deukeren), telefoon 030.2390164.

Jonge Humanisten zoeken hoofdredacteur

Spino, het tijdschrift van de Jonge Humanisten (JH) is op zoek naar een hoofdredacteur. De zittende hoofdredacteur, Gea Meijers, legt aan het einde van dit jaar haar functie neer. Het blad wordt met een oplage van ongeveer driehonderd vijf keer per jaar verspreid onder leden van de JH, een aantal afdelingen van het Humanistisch Verbond en diverse bibliotheken. Spino stelt zich ten doel om de lezers te informeren over activiteiten van de Jonge Humanisten en een aantal thema's te verdiepen en voor te bereiden. De hoofdredacteur, een vrijwilligersfunctie, heeft als taak het voorzitten van de redactie, het redigeren van tekst en het vormgeven van het blad. Gezien de doelgroep gaat de voorkeur uit naar een nog jeugdige nieuwe hoofdredacteur. Voor meer informatie en sollicitaties: Gea Meijers, Herensingel 109, 1382 VP Weesp, telefoon 0294 · 430977 of 020 · 663 6309 (Remco Nigten).

Opening Academisch Jaar

Op 9 september opent de Universiteit voor Humanistiek het Academisch Jaar 1999-2000. Het is een voornamelijk rituele dag die op alle universiteiten wordt gehouden. De dag wordt gemarkeerd door bijeenkomsten en lezingen met een academisch en onderwijskundig karakter. De opening vindt plaats in Ottone in Utrecht, Kleine Nieuwegracht 62.

■ De gewetenloze Russische moordenaar Sergei Maduev staat centraal in een documentaire van de Humanistische Omroep op 22 en 23 juli.

Opleiding HVO/Levensbeschouwing

In september start de Universiteit voor Humanistiek in Utrecht een tweejarige deeltijdopleiding HVO/Levensbeschouwing op eerstegraadsniveau. Geïnteresseerden kunnen informatie opvragen bij het Pedagogische Studiecentrum HVO. Daar kan men zich ook aanmelden voor een intake-gesprek. Meer informatie bij het secretariaat van de opleiding: telefoon 030 · 285 6858 of e-mail psc@hvo.nl. Geïnteresseerden kunnen ook een kijkje nemen op de website van HVO: <http://www.hvo.nl>.

Professor maant humanisme

Het humanisme moet zich minder presenteren als omvattende levensbeschouwing en meer de nadruk leggen op praktische activiteiten van humanistische organisaties. Dat zei professor Harry Kunneman, hoogleraar praktische humanistiek aan de Universiteit voor Humanistiek. Hij sprak ter gelegenheid van de presentatie van het boekje *Humanisme Actief* eerder dit voorjaar. Omdat het humanisme zich aanvallend opstelde als tegenhanger van de kerken, liet het zich de structuur van alternatieve levensbeschouwing opdringen, stelde Kunneman. Maar nu heeft zij daar meer last dan gemak van. De praktische activiteiten van humanistische organisaties zijn op de achtergrond geraakt door de nadruk op levensbeschouwing. Kunneman raadt het humanisme aan om zich te profileren vanuit de praktische expertise die rijkelijk voorhanden is binnen humanistische organisaties.

Foto: Humanistische Omroep

Bizar liefdesverhaal

Op televisie brengt de Humanistische Omroep een aantal originele uitzendingen, te beginnen op 22 en 23 juli met *De list van de wolf* (Nederland 1, respectievelijk om 16.10 uur en 15.50 uur). Het is het waargebeurde Russische verhaal van een gewetenloze moordenaar (Sergei Maduev) die de openbare aanklager (Natasha Vorontsova) verleidt. Door haar verliefdheid kan hij ontkomen aan terdoodveroordeling. De makers van de documentaire laten behalve de betrokkenen ook een aantal van hun verwanten aan het woord en reconstrueren zo dit bizarre liefdesverhaal. De list van de wolf wordt uitgezonden in twee delen.

Op de radio is deze zomer ruime aandacht voor het humanisme. Op 12 juli heeft Kwartier Humanisme, onderdeel van het programma *Kwaliteit van Leven*, een rapportage over het onlangs geopende Domela Nieuwenhuis Museum (radio 5, 17.45-18.00 uur). Op 2 augustus is er in het programma *Kwaliteit van Leven* een inleiding tot het humanisme (17.45-18.00 uur, radio 5). Het is een terugblik op en samenvatting van de introductie cursus *humanisme* die het afgelopen seizoen in Kwartier Humanisme te beluisteren was. Deze uitzendingen zijn nu ook te krijgen op geluidscassette door 40 gulden over te maken op giro 9449 tnv Humanistische Omroep in Hilversum, onder vermelding van Serie *Kwaliteit van Leven*.

Op 28 juli zendt de Humanistische Omroep de film *Miss Interpreted* uit (Nederland 1, 16.04-17.01). Deze in Zuid-Afrika geboren en in Amsterdam woonachtige kunstenares is gedurende een half jaar gevolgd. De laatste jaren is zij doorgebroken. Haar werk wordt getekend door het spanningsveld tussen haar politieke en sociale vorming in Zuid-Afrika en haar artistieke vorming in Nederland.

■ Erika Derby is klaar met het lezersonderzoek naar Van Mens tot Mens. Deze stagiaire ondervroeg 300 leden en 300 vrijwilligers van Humanitas naar hun mening over Van Mens tot Mens. De lezers zijn verknocht aan het Humanitas-blad. Een kwart van de ondervraagden leest nog maar sinds een jaar Van Mens tot Mens. In 53 procent van de gevallen lezen de ondervraagden het blad in één keer uit, meestal in een kwartier tot een half uur. Gemiddeld geven zij het blad het rapportcijfer 8.

Foto: Henk Thomas

Erika noteert een 8

De afdeling Amsterdam lijkt soms op een vriendenclub. Bestuurders en vrijwilligers steken elkaar aan met hun enthousiasme en nauwe samenwerking. Het resultaat mag er zijn: nieuwe activiteiten zien voortdurend het licht.

MAX PAUMEN

Elan geeft afdeling Amsterdam vleugels

'WEET JIJ MISSCHIEEN NOG IEMAND die goed pannenkoeken kan bakken?' vraagt Corrie Courtens van de afdeling Amsterdam tussen neus en lippen door. 'We zoeken namelijk nog vrijwilligers voor de kindervakantieweek. Daar doen 140 kinderen aan mee die normaal gesproken niet op vakantie gaan, maar dat wel hard nodig hebben door omstandigheden thuis.' Dynamisch en enthousiast, zo typeert Courtens de hoofdstedelijke afdeling. Telefoons en koffiekopjes rinkelen, mensen lopen in en uit. Trui Bevers van Vriendschappelijk huisbezoek zit uitnodigingen te vouwen voor een bijeenkomst met vrijwilligers. Ondertussen vertelt ze: 'Vriendschappelijk huisbezoek is niet alleen maar een wandelproject, hoor. Het gaat erom dat de eenzaamheid van mensen wat verlicht wordt. Een wandeling maken met iemand die niet meer alleen de deur uit durft kan daar onderdeel van zijn. Wat je goed in de gaten moet houden is dat je als vrijwilliger niet de zorg van de professionele hulpverlener overneemt. Een goede vrijwilliger doet dingen die een zorgzame buur of familielid ook kan doen.'

Dit project bestaat al tien jaar en is samen met de Praatlijn voor ouderen de langstdraaiende activiteit van de afdeling Amsterdam. Intussen komen Ingrid Ernsting en Nicoline Vrouwe binnen.

Uniek project

Ingrid Ernsting heeft een lotgenotengroep opgezet voor vrouwen die een mis-

kraam hebben gehad. Een voor Nederland uniek project. Ernsting: 'De problematiek van de miskramen is nu veel heftiger dan vroeger. Vrouwen worden op latere leeftijd zwanger. De verwachtingen zijn dan hooggespannen. Ze hebben alles al voor elkaar: een mooi huis, leuke partner, goede baan. Alleen het kind ontbreekt nog. Als je ouder bent is het risico groter dat er wat misgaat. De kans bestaat daardoor dat het moederschap definitief niet doorgaat. Dat maakt een miskraam moeilijker te verwerken dan op jongere leeftijd. De kracht van lotgenotengroepen is dat een half woord wordt begrepen alsof er tien zinnen zijn gezegd.'

Daarnaast is Ernsting bezig met gespreksgroepen voor tieners die een dierbare hebben verloren. Dat was ook een witte vlek in de hulpverlening. In november is er een tweede bijeenkomst voor deze jongeren. Nicoline Vrouwe organiseert een zelfhulpgroep voor mensen in de leeftijd van 25 tot 55 jaar. 'Het bleek dat deze categorie nergens terecht kon voor hulp. Ze vallen buiten de boot omdat de hulpverlening in doelgroepen denkt: ouderen, mensen die een partner hebben verloren door AIDS, noem maar op. Wij nemen als uitgangspunt dat een rouwproces bij iedereen dezelfde fasen heeft. Of je nou oud of jong bent, man of vrouw.'

De werving van vrijwilligers voor dit project is nu in volle gang. Deze activiteit is onderdeel van het project Dienstverle-

■ **Afdeling Amsterdam: 'Heerlijk om te doen als je goede vrijwilligers hebt.'**

ning rond overlijden waarin Humanitas samenwerkt met het Humanistisch Verbond en uitvaartvereniging AVVL.

Samen sterk

Corrie Courtens benadrukt dat samenwerking belangrijk is voor alle activiteiten van de afdeling Amsterdam. 'Bij vriendschappelijk huisbezoek werken we bijvoorbeeld samen met het Rode Kruis, De Zonnebloem en de Unie van Vrijwilligers. Samen sta je sterker.' Courtens is dagelijks op de 'werkvloer' omdat ze coördinator is van de Praatlijn. De afdeling Amsterdam heeft wel wat weg van een vriendenclub. Collegialiteit en samenwerking staan hoog in het vaandel. Ingrid Ernsting: 'Het gevoel dat je het samen doet is voor mij een grote motivatie. En het geeft natuurlijk ook een kick als het met de lotgenotengroepen goed gaat.'

Nicoline Vrouwe: 'Hier kan ik veel leren. Ik heb hogere hotelschool gedaan, dus van maatschappelijk werk wist ik niet veel. De schellen vallen me hier van de ogen. Het is een heel andere mentaliteit dan in de hotelwereld. Die is keihard.'

'Op de lange duur wordt het wel eens moeilijk,' constateert Trui Bevers die al langer meedraait in het vrijwilligerswerk. 'Soms is het lastig vrijwilligers te vinden. Dan is het elan een beetje weg. Maar als je met goede vrijwilligers werkt is het heerlijk om te doen.'

Agenda

12 juli

Rapportage over het onlangs geopende Domela Nieuwenhuis Museum in het radioprogramma

Kwartier Humanisme (17.45-18.00 uur, radio 5, 1008 AM of via de kabel in stereo FM).

12-16 juli

Humanistische Zomerschool in Havelte. Thema: Een kennismaking met humanisme. Inlichtingen:

Humanistisch Verbond, telefoon 020 · 521 9000.

19-23 juli

Humanistische Zomerschool in Orvelte. Thema: Rijk zonder geld. Inlichtingen: Humanistisch

Verbond, telefoon 020 · 521 9000.

26-30 juli

Humanistische Zomerschool in Huissen. Thema: Humanisme, lichaam en ratio. Inlichtingen:

Humanistisch Verbond, telefoon 020 · 521 9000.

22 juli

De list van de wolf (1), tweedelige Russische documentaire over de gewetenloze moordenaar

Sergei Maduev die de vrouwelijke openbare aanklager verleidt. Waargebeurd verhaal. (Nederland 1, 16.10-16.57 uur.)

23 juli

De list van de wolf (2). Tweede deel van de Russische documentaire over de moordenaar Sergei

Maduev die de openbare aanklager versierde. (Nederland 1 15.50-17.02 uur.)

26 juli

Portret van de Oezbeekse zangeres **Yulduz**, uitgezonden door de Humanistische Omroep.

Nederland 1, 16.21-17.01 uur.

28 juli

Miss Interpreted film over de Zuid-Afrikaanse kunstenares Marlene Dumas bij de Humanistische

Omroep. Nederland 1, 16.04-17.01.

2 augustus

Het radioprogramma **Kwaliteit van Leven** zendt een inleiding uit tot het humanisme. Radio 5

17.45-18.00 uur, 1008 AM of via de kabel in stereo FM.

9 augustus

Kwartier Humanisme zendt het programma Hulp aan Ouderen uit. (Radio 5, 17.45-18.00 uur,

1008 AM of via de kabel in stereo FM.)

9-13 augustus

Humanistische Zomerschool in Orvelte. Thema: Humanisme op het grensvlak van de tijd.

Inlichtingen: Humanistisch Verbond, telefoon 020 · 521 9000.

16 augustus

Kwartier Humanisme zendt het programma Hulp aan Ouderen uit. (Radio 5, 17.45-18.00 uur,

1008 AM of via de kabel in stereo FM.)

15-19 augustus

Humanistische Zomerschool in Huissen (onder voorbehoud). Thema: Goed samen leven, de denk-

wereld van Fernando Savater nader belicht en getoetst. Inlichtingen: Humanistisch Verbond, telefoon 020 · 521 9000.

9 september

Opening Academisch Jaar 1999-2000 aan de Universiteit voor Humanistiek. Plaats: Ottone,

Kleine Nieuwegracht 62, Utrecht.

11-12 september

Eerste module **bestuurderscursus** voor bestuurders van afdelingen en districten van Humanitas.

Plaats: Conferentieoord Kerk en Wereld in Driebergen. Informatie en aanmelding: Landelijk Bureau Humanitas (Ton van den Brink), telefoon 020 · 523 1100.

Nieuws van de PR-Campagne

De campagne krijgt vorm!

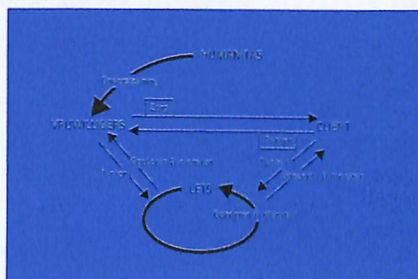
De tweede ronde workshops is afgerond en de contouren van de campagne worden steeds duidelijker. In ieder geval zal er een *direct mail*-actie komen om minimaal 3200 nieuwe leden te werven. Afdelingen en het Landelijk Bureau zullen de aan te schrijven adressen gezamenlijk verzamelen. Voor de werving van vrijwilligers zal geen landelijk streefgetal worden vastgesteld. Elke afdeling bepaalt zelf hoeveel vrijwilligers nodig zijn. Om plaatselijke acties te ondersteunen en om in het algemeen de naams- en inhoudsbekendheid van Humanitas te vergroten zal tevens een media-campagne worden georganiseerd. Voor het vaststellen van een beeld en campagneconcept wordt een reclamebureau aangetrokken. In het najaar van 1999 zal een start gemaakt worden met de productie van de campagnemiddelen. Het Landelijk Bureau doet de campagnecoördinatie. Per district zullen contactpersonen worden aangewezen die de afdelingen ondersteunen bij de voorbereidingen van de campagne. Binnenkort zullen de afdelingen hier meer over horen. Afdelingen die al bezig zijn met het aanleggen van een adressenlijst voor de direct mail-actie kunnen met vragen hierover contact opnemen met het districtskantoor of de Campagne Helpdesk: 020 - 523 1100 (maandag t/m donderdag).

Bestuurderscursus: leren besturen

U neemt zitting in een afdelings- of districtsbestuur van Humanitas. Maar wat zijn daarvoor eigenlijk uw motieven? Deze vraag komt aan de orde bij de eerste module van de bestuurderscursus van Humanitas in het weekend van 11 en 12 september. Wie begint met bestuurswerk op vrijwillige basis, komt voor tal van vragen te staan, ook over het eigen functioneren. Soms zijn het hele basale vragen, bijvoorbeeld over de identiteit van Humanitas. Hoe moet je die verwoorden als vrienden of familie daarnaar vragen? Maar het kan ook gaan om praktische vaardigheden van besturen. Welke valkuilen zijn er en hoe kun je bestuurlijke kwaliteiten ontwikkelen? De eerste module, verspreid over twee aaneengesloten dagen, wordt gegeven in het conferentiecentrum Kerk en Wereld in Driebergen. Later in het jaar volgen modules die op andere aspecten van het bestuurswerk de nadruk leggen. Voor meer informatie en aanmelding: Landelijk Bureau Humanitas (Ton van den Brink), telefoon 020.5231100.

Dienstenruil bij Humanitas?

Een uur vriendschappelijk huisbezoek in ruil voor het repareren van uw auto? Het doet komisch aan maar het principe, ruilen van diensten die onderling gelijkwaardig zijn, is niet nieuw. Dit voorjaar verscheen de

reader *Geld verliest zijn waarde – Welzijn en wederkerigheid in lokale ruilkringen*. Daarin wordt de vraag opgeworpen of er een vruchtbare koppeling mogelijk is tussen LETSsystemen en de vrijwillige maatschappelijke dienstverlening die Humanitas organiseert. LETSsystemen zijn lokale groepen van mensen die net zoveel diensten of producten leveren als ze gebruiken. Geld komt er daarbij niet aan te pas. Elke dienst of product vertegenwoordigt een aantal LETSpunten. Bij een telling in 1993 waren er tachtig LETSsystemen in Nederland met ruim vijfduizend deelnemers. Het voordeel van LETS is dat ze de lokale economie versterken. Mensen die bijvoorbeeld leven van een uitkering worden dankzij LETS gestimuleerd hun talenten in te zetten. Als LETSsystemen ook worden geïntroduceerd in de maatschappelijke dienstverlening, kan dat een activerend effect hebben op mensen die nu aan de rand van de samenleving staan. LETSsystemen smeden nieuwe banden tussen mensen en versterken sociale verbanden in wijken en buurten. Eenzaam krijgen weer mensen over de vloer.

Foto: Henk Thomas

■ Voor wat hoort wat, ook in de maatschappelijke dienstverlening. Maar een tegenprestatie hoeft niet in de vorm van geld te zijn, zoals LETSsystemen bewijzen.

Het zal aanpassing vergen om maatschappelijke dienstverlening te betrekken bij zulke LETSsystemen. Want hoeveel punten is bijvoorbeeld een luisterend oor waard? Hoe kunnen zorgvragers zelf LETSpunten verdienen om zo de door hen verlangde zorg te kunnen betalen? Hoe werkt dit administratief? De initiatiefnemers van de reader (Humanitas, Humanistisch Verbond en de Stichting Strohhalm) zien interessante mogelijkheden om maatschappelijke dienstverlening en LETS te combineren. Een LETSsysteem biedt zorgvragers namelijk mogelijkheden om iets te betekenen voor anderen. Als ze daarmee LETSpunten verdienen en daarmee hun zorg betalen, betekent dat ook dat ze zich gelijkwaardiger voelen ten opzichte van de vrijwilligers die hen te hulp komen.

Geld verliest zijn waarde is opvraagbaar bij Humanitas, telefoon 020 - 523 1100.

Personalia

■ **Door Malkus**, coördinatrice van Humanitas Prostitutie-Maatschappelijk Werk (PMW), is benoemd tot Ridder in de orde van Oranje-Nassau voor haar inzet voor de positie van Rotterdamse prostituees. De onderscheiding viel samen met het vervroegd pensioen van Malkus.

■ **J. de Bruyn-Vlekke** is benoemd tot lid van verdienste van de afdeling Nijmegen, waar zij jaren voorzitter van was. Wegens gezondheidsredenen heeft zij haar functie neergelegd.

■ **Wendy Maas** is per 1 juli de redactiesecretaresse van Van Mens tot Mens. In die functie zal zij actief contact onderhouden met afdelingen en districten.

Vragen

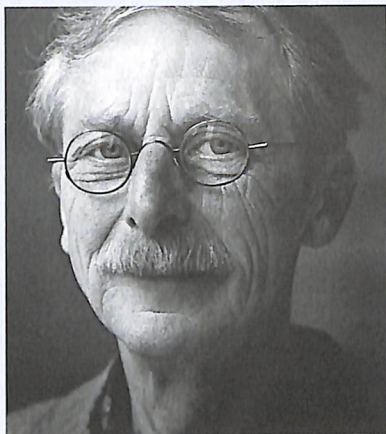

Foto: Henk Thomas

■ Juridisch medewerker mr. Ton van den Brink

Vakantiewerk en kinderbijslag

Mijn zoon is scholier en gaat deze vakantie vier weken werken. Komt daardoor de kinderbijslag in gevaar? Bovendien is hij dubbel verzekerd: verplicht bij het ziekenfonds en via mijn particuliere verzekering. Is daar een oplossing voor?

Inkomsten uit vakantiewerk in de zomervakantie waarmee uw zoon niet meer verdient dan f 1.800 netto (vrijstellingsbedrag 1999) hebben geen invloed op de hoogte van de kinderbijslag. Alles wat uw zoon meer verdient, geldt echter als eigen inkomsten en kan gevolgen hebben voor uw aanspraak op kinderbijslag. Zodra het werk deel uitmaakt van arbeid die ook buiten de vakantieperiode wordt verricht, geldt het niet meer als vakantiewerk. Wat de ziekenfondspremie betreft: uw zoon kan bij het ziekenfonds een bedrag terugvragen ter hoogte van de premie van de particuliere ziektekostenverzekering die u voor hem betaalt gedurende zijn vakantiewerk. Hierop brengt het fonds in mindering de verschuldigde nominale ziekenfondspremie (een vast bedrag) en drie procent eigen bijdrage. Voor de teruggave moet uw zoon aan de tijdelijke werkgever een verklaring vragen waarin staat vermeld hoe lang hij heeft gewerkt, bij wie en tegen welk loon (hiervoor is een speciaal formulier beschikbaar). Het zogeheten C-gedeelte van de verklaring moet uw zoon binnen zes maanden bij het ziekenfonds inleveren, waarna een terugbetaling volgt van de betaalde ziektekostenpremie over de periode dat hij dubbel verzekerd is geweest. Deze regeling geldt alleen voor degenen die korter werken dan drie maanden.

Achterstallig onderhoud aan huurwoning

Al lange tijd heb ik last van lekkage in mijn woning. Ik heb de woningbouwvereniging daarover al herhaaldelijk gebeld, maar die wilde er niets aan doen. Kan ik de huurverhoging weigeren?

Als er ernstige gebreken zijn, in uw geval flinke overlast door lekkage, kunt u weigeren de huurverhoging te betalen. U moet de verhuurder dan wel eerst schriftelijk hebben gemaand de lekkage te herstellen. U schrijft in de brief dat hij binnen een bepaalde redelijke termijn moet reageren, meestal één of twee maanden. Als hij niet reageert of het niet met u eens is, kunt u de huurverhoging weigeren. U moet dan bij uw verhuurder bezwaar maken tegen de huurverhoging binnen zes weken na aankondiging van de nieuwe huurprijs. Dat kunt u doen met een speciaal formulier, verkrijgbaar bij de gemeente of de huurcommissie. Vaak zal de verhuurder de lekkage nu alsnog herstellen. En anders blijft u gewoon uw oude huur betalen en wacht u af of de verhuurder het erbij laat zitten of dat hij naar de huurcommissie stapt met de vraag of u de huurverhoging alsnog moet gaan betalen. De huurcommissie beslist dan of u terecht de huurverhoging weigert. Wordt u in het ongelijk gesteld, dan zult u alsnog de huurverhoging vanaf 1 juli moeten betalen. Wel bestaat dan nog de mogelijkheid binnen twee maanden na de uitspraak van de huurcommissie naar de kantonrechter te stappen. U kunt ook enkele andere wegen bewandelen om uw gelijk te krijgen. Zo kunt u bij de huurcommissie een verzoek om huurverlaging indienen of reparatie afdwingen via de kantonrechter. Wat u echter nooit moet doen is stoppen met het betalen van de huur, want dan kan de verhuurder u uit de woning laten zetten. De rechter zal uw verweer van gebrekkig onderhoud niet zien als een reden om de huur niet te betalen.

Sollicitatieplicht?

In het vorige nummer van Van Mens tot Mens las ik in de rubriek Postbus 71 over de sollicitatieplicht. Er stond dat er nieuwe regels gelden voor iedereen die is geboren vóór 1 mei 1941. Maar er staat ook dat er juist iets gaat veranderen voor werklozen die op of na 1 mei de leeftijd van 57,5 bereikten. Voor wie gelden de regels nu?

In de uitleg over de veranderingen bij de sollicitatieplicht is helaas een storende fout geslopen. Het ging om de verplichting voor oudere werklozen vanaf 57,5 jaar om voortaan ingeschreven te staan bij het arbeidsbureau en om passend werk te accepteren wanneer dat wordt aangeboden (dat overeenkomt met opleiding, ervaring, capaciteit, vroeger verrichte arbeid en persoonlijke omstandigheden). In het antwoord werd met nadruk gesteld dat deze nieuwe regels zouden gaan gelden voor ieder die werkloos is en geboren vóór 1 november 1941. Dit laatste klopt niet. Zoals een attente lezer terecht opmerkte: *de verplichting om ingeschreven te staan als werkzoekende en passend werk te aanvaarden geldt juist niet voor werklozen die op 1 mei al 57,5 jaar of ouder waren.* Maar voor mensen die ná dit tijdstip zijn geboren geldt die verplichting wel. De nieuwe regels zijn namelijk alleen van toepassing op werklozen die op of na 1 mei 1999 de leeftijd van 57,5 jaar bereikten. Zij moeten ingeschreven (blijven) staan bij het arbeidsbureau en zijn verplicht een passend werkaanbod te aanvaarden. Van andere verplichtingen zijn zij echter vrijgesteld: sollicitatieplicht, scholingsplicht, werkplicht via de Wet inschakeling werkzoekenden en onderzoek naar de arbeidsgeschiktheid.

Colofon

Van Mens Tot Mens is het tijdschrift van Humanitas Nederlandse vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw.

Adres Postbus 71 1000 AB Amsterdam

Telefoon 020 - 523 11 00

Fax 020 - 622 73 67

Postgiro 582000

Abonnementen f 20,- per jaar

ISSN-nr. 0166-1124

Aanmelding voor lidmaatschap schriftelijk bij het Landelijk Bureau van Humanitas, Postbus 71, 1000 AB, Amsterdam. Postgiro ledenadministratie 294050

Redactie Jacqueline Kenkel, Michael Kerkhof, Wendy Maas, Henk Vlaming

Medewerkers Ageeth Bleeker, Ton van den Brink, Bamber Delder, Omke Oudeman, Max Paume, Frans van Rooijen, Mariano Slutzky, Henk Thomas

Vormgeving Casper Klaasse, Hans Klootwijk

Illustratie Majel

Foto omslag Henk Thomas

Druk Boom Planeta

Humanitas

Humanitas doet er wat aan

Duizenden vrijwilligers georganiseerd in 80 lokale afdelingen werken mee aan een samenleving waarin voor iedereen plaats is. Steun, hulp en zorg op basis van gelijkwaardigheid.

Humanitas-vrijwilligers werken mee aan o.a.: vrijwillige thuiszorg, steun bij rouw, home-start (gezinsbegeleiding), kindervakantiecampen en vakanties bij gastgezinnen, budgetbeheer, maatschappelijke begeleiding voor vluchtelingen.

Doet u mee?

Informatie
Humanitas, telefoon 020.5231100
fax 020.6227367, email info@lb.humanitas.nl
bezoekadres Sarphatistraat 4, 1017 WS Amsterdam

Nalaten is iets heel anders dan nalatigheid

Bij een overlijden moet er snel heel veel geregeld worden. Dat gaat veel gemakkelijker als u zelf al maatregelen heeft genomen. Maar veel mensen vinden het moeilijk of onaangenaam om zulke maatregelen te treffen.

Het Steunfonds Humanisme heeft betrouwbare, ervaren mensen die u kunnen helpen. Als uw executeurtestamentair bespreken ze met u hoe uw laatste wil er uit moet komen te zien. En uiteindelijk dragen ze ook nog zorg voor punctuele uitvoering.

Het Steunfonds Humanisme is opgericht door het Humanistisch Verbond. Het Humanistisch Verbond strijdt voor een humane, tolerante samenleving. Vraag gerust meer informatie, telefonisch op nummer (020) 521 90 00 of met de onderstaande bon.

STEUNFONDS
Humanisme

JA Ik wil meer informatie over een executeur-testamentair van het Steunfonds Humanisme.

naam

v / m

adres

pc / plaats

telefoon

M

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar:
Steunfonds Humanisme, Antwoordnummer 10938,
1000 RA Amsterdam

Hoe ziet jouw leven eruit?

Laat je stem horen, schrijf mee met **Schrift 2000**

2000

Mijn leven is...

Voor méér exemplaren van Schrift 2000
en/of informatie, bel 020.5231100